

Nåd vare med er och frid från Gud, vår Fader, och Herren Jesus Kristus!

Låt oss be: Käre Jesus, uppenbara dig för oss, och vad din vilja är med oss. Sänd din Ande för att förklara Ordet för oss så att det ger oss liv i denna onda och mörka värld. Amen.

Predikotext: Joh 5:19–21:

19 Jesus svarade dem: "Jag säger er sanningen: Sonen kan inte göra något av sig själv, utan bara det han ser Fadern göra. Vad Fadern gör, det gör också Sonen. 20 Fadern älskar Sonen och visar honom allt han gör, och större gärningar än dessa ska han visa honom så att ni blir förundrade. 21 För liksom Fadern uppväcker de döda och ger dem liv, så ger också Sonen liv åt vilka han vill."

Herre, helga oss i sanningen. Ditt ord är sanning. Amen.

I dag är det den sextonde söndagen efter Trefaldighet med temat: *Frigjorda från träldomen under förgängelsen*. Den här söndagen brukar ibland kallas Lilla påsken eller Höstens påsk. Det är ungefär ett halvt år sedan vi firade påsk, uppståndelsens och livets högtid. Den här söndagen har ett motsvarande tema som påskdagen: den talar om livets seger över döden. Första årgångens evangelietext handlar om hur Jesus uppväcker änkans son i Nain. Andra årgången berättar om hur Jesus uppväcker Lasarus. Det är händelser som är blytungta: varför måste änkans enda son dö, han som skulle vara hennes hopp, och varför måste Lasarus dö, som var så kär också för Jesus? Många av oss har slitit med precis samma frågor vid en kär familjemedlems bortgång.

Mitt i hösttiden, när vi har så många tecken på livets förgänglighet, när "allt vissnar och förgår", då kommer evangeliet om Livet, som segrar mitt i denna dödliga värld.

I vår predikotext finns två delar:

1. Relationen mellan Fadern och Sonen
2. Sonen ger liv

Johannesevangeliet innehåller många djupteologiska sanningar, som inte finns hos de andra evangelisterna. De andra, Matteus, Markus

och Lukas, kallas därför synoptikerna, som betyder "de samseende". Det här avsnittet är ett sådant som går på djupet i sådana lärofrågor som treenigheten och själva definitionen av livet och döden. Vi behöver en förståelse för sammanhanget där Jesus undervisar om detta och därför ska vi först se vad som hände före och sedan hur Jesus fortsätter sin undervisning efter dagens text.

1. Relationen mellan Fadern och Sonen

Kapitel fem börjar med berättelsen om hur Jesus botar en sjuk vid Betesda. Jesus botade en man som hade varit sjuk i 38 år på en sabbat. Judarna, som Johannes benämner motståndarna, troligen fariseerna, angrep honom för att det var sabbat och började förfölja honom. Jesus började då undervisa om sin relation till sin far med orden:

Min Far verkar fortfarande, och därför verkar även jag.

Det här ledde till att judarna blev ännu ivrigare att döda honom, eftersom han "kallade Gud sin Far och gjorde sig själv lik Gud".

Det här var enligt judarna det samma som hädelse. Det var också det som senare ledde till att Jesus korsfästes. Men Jesus var inte rädd för att säga sanningen. Han sa tydligt att han och Fadern är ett.

I vår text verkar det som om Jesus skulle ställa sig under Fadern. Han kan inte göra något av sig själv. Han gör bara det han ser Fadern göra, och sedan gör han det samma. Han framställer sig själv som en liten pojke, som beundrar sin pappa och som gör likadant som han ser pappan göra. Det låter ju underligt.

Då han säger så, ska vi komma ihåg att Jesus under sin vandring på jorden frivilligt har förnedrat sig själv. Han har frivilligt avstått från att utöva sina gudomliga egenskaper fullt ut. Mest ser vi hans förnedring när han är trött, hungrig och när han låter sig torteras och dödas på korset. Men han är fortfarande Gud, för ibland glimtar hans gudomlighet fram, som när han uppväcker döda, och framför allt när han själv uppstår ur graven.

Och i fortsättningen av sitt tal, efter vår text, kommer Jesus in på de gärningar som han gör

i sin fulla gudomlighet. Han talar då om att Fadern har överlämnat hela domen till Sonen för att alla ska ära Sonen som de ärar Fadern. Den yttersta domen är en händelse som kommer att visa alla människor att Jesus är HERREN, och det säger inte bara att han är herre över allt, utan att han är Gud. Namnet HERREN är det samma som Guds heliga och onämnbare namn i GT: Jahve, som skrevs med de fyra hebreiska bokstäverna JHWH. Det är just det namnet som gör att judarna anklagar honom för hädelse.

Det här är det första och viktigaste: att vi ser vem Jesus är. Han är Gud och har all makt.

Sedan kommer Jesus över till frågan om livet och döden, och det ämnet ska vi uppehålla oss vid lite mera.

2. Sonen ger liv

Liksom Fadern uppväcker de döda och ger dem liv, så ger också Sonen liv åt vilka han vill.

Det här uttalandet kan ses mot bakgrund av att Jesus uppväcker döda, som änkans son i Nain, eller Lasarus som han uppväckte efter att han redan legat fyra dagar i graven, eller synagogföreståndaren Jairus dotter. Men han förklarar det mera i de följande verserna. Det är en text som hör till domsöndagen men som vi ska anknyta till också idag.

Den som hör mitt ord och tror på honom som har sänt mig, han har evigt liv. Han drabbas inte av domen utan har gått över från döden till livet.

Jesus tar här fram begreppet *evigt liv*. Vi brukar ofta tänka att det eviga livet är livet efter den yttersta domen, då när Jesus välkomnar de välsignade till det rike som han har tillrett från världens begynnelse. Men i det som Jesus säger här finns en annan förklaring. Det eviga livet finns här och nu. Den som hör och tror – i nuläget – har gått över från döden till livet. Det är inget som väntar först efter den yttersta domen.

Vad är då det eviga livet, om det finns redan här och nu?

På många ställen lär Bibeln oss en grundläggande definition på död och liv. Det är viktigt att vi förstår det för att kunna förstå Johannes framställning.

Död är skilsmässa. Den skiljer oss från Guds välsignelser och gemenskap. *Den kroppsliga döden* är skilsmässa från Guds timliga välsignelser, det liv som vi lever i här i tiden med kropp och själ, med relationer till våra familjer och vänner.

Men när Gud i Eden sade till Adam att han ska döden dö *den dag du äter av det* (2 Mos 2:17), alltså av trädet med kunskap om gott och ont, då gällde det en annan död än den kroppsliga. För Adam och Eva dog inte kroppsligt den dagen de syndade. De drabbades av många allvarliga följder, där den värsta var att den goda andliga relationen till Gud bröts. Då ersattes den förtroliga relationen mellan människorna och Gud av misstänksamhet, och rentav fiendskap. Därför säger Paulus i Rom 8 att köttets sinne är död och att köttets sinne är fiendskap mot Gud. Det här är *den andliga döden*.

Det tredje slaget av död är den som innebär en fullständig och definitiv skilsmässa från Gud. Den förkunnas av Jesus på den yttersta dagen: Gå bort från mig, ni förbannade, till den eviga elden som är beredd åt djävulen och hans änglar. Det är *den eviga döden*. Den döden är det värsta som kan hända. Den är oåterkallelig. Många människor är rädda för den kroppsliga döden, men det är den eviga döden som vi verkligen ska vara rädda för. Den viktigaste frågan är hur vi kan undkomma den.

Nu säger Jesus att han ger liv åt vilka han vill. Det betyder att han har makt att återskapa gemenskapen med Gud där den är bruten av döden. Det visar han konkret genom att väcka upp döda människor till liv. Då återställs den timliga gemenskapen med familj och vänner som den kroppsliga döden hade brutit. Han segrar över den timliga döden.

Men Jesus har också makt att återskapa andlig gemenskap mellan människor och Gud. Han säger i v 25:

Det kommer en tid, och den är redan här, när de döda ska höra Guds Sons röst, och de som hör den ska få liv.

Det avgörande för att vi ska förstå vilken tid som Jesus avser är orden *den är redan här*. Vi kan förstås tänka oss att Jesus här avser det att han ropade på Lasarus i graven, när Lasarus hörde och kom levande ut. Men det betyder något mera. Lasarus var ett undantag, som också änkans son i Nain. Att de döda ska höra Guds Sons röst står här i kontrast mot v 28f:

Det kommer en tid när alla som ligger i gravarna ska höra hans röst och komma ut. De som har gjort gott ska uppstå till liv, och de som har gjort ont ska uppstå till dom.

Den är redan här – det kommer en tid. Det senare handlar om den yttersta dagen, när alla ska uppstå ur sina gravar. Jesu ord påminner här väldigt mycket om det han ska säga då enligt Matt 25: Jag var hungrig, och ni gav mig att äta, osv. och sedan tvärtom till de förtappade som därmed blir dömda.

Det kommer alltså en dag när alla som ligger i gravarna ska uppstå. Men den dagen var ännu inte inne när Jesus sade det här. Det handlade om något annat när han sade: *Det kommer en tid, och den är redan här*. Då handlade det om att andligen döda människor väcktes till tro och därmed till liv. De fick del av det andliga livet genom att höra Guds Sons röst.

Bibeln undervisar oss många gånger om välsignelserna av gemenskapen med Jesus. Vi kan t.ex. läsa i Ef 1:

Välsignad är vår Herre Jesu Kristi Gud och Far, som i Kristus har välsignat oss med all andlig välsignelse i himlen!

Och i 1 Pet 1:3f:

Välsignad är vår Herre Jesu Kristi Gud och Far! I sin stora barmhärtighet har han genom Jesu Kristi uppståndelse från de döda fött oss på nytt till ett levande hopp, till ett arv som aldrig kan förstöras, fläckas eller vissna och som förvaras åt er i himlen.

Den här välsignelsen har vi fått del av redan nu då vi har fötts på nytt till ett levande hopp. Det hopp som vi har om att en dag få möta Herren i himlen är fast grundat. I Rom 6 undervisar Paulus oss om hur vi i det heliga do-

pet har både dött med Kristus, begravts med honom och uppstått med honom. Allt det som Jesus har vunnit genom sitt syndfria liv och sitt oskyldiga lidande och sin död har vi fått del av i vårt dop. Där har vi med Jesus dött bort från våra synder, som han dog för på korset, och där blir vi klädda i den rättfärdighet som han tillräknar oss genom sitt fullkomliga liv. Och lever vi i tron på Jesus har vi del av det i dag. Vi är delaktiga i den fulla gemenskapen med Gud, och det är verkligen liv i full mening.

Vi har ännu en sak att fundera på: *Sonen ger liv åt vilka han vill*. Det här grundar han på att han gör det som han ser Fadern göra. Vilka vill då Jesus ge liv åt?

Här ska vi inte inlåta oss på spetsfundiga filosofier och mänsklig logik. För vi kan aldrig förstå Guds tankar. Det som vi kan göra är att visa på vad han har uppenbarat om sin vilja i sitt Ord. Vi ska ta ett par plock.

När Jesus undervisade i templet dagarna innan hans lidande började sade han (Matt 23:37):

Jerusalem, Jerusalem, du som mördar profeterna och stenar dem som är sända till dig! Hur ofta har jag inte velat samla dina barn, så som hönan samlar sina kycklingar under vingarna. Men ni ville inte.

Jag ville – ni ville inte. Det var för att Jesus ville rädda alla människor undan den eviga döden som han kom till jorden. Det finns inget tvivel om att han vill alla människors frälsning.

Det samma vittnar Paulus om i 1 Tim 2:4:

Gud, vår Frälsare[, som] vill att alla människor ska bli frälsta och komma till insikt om sanningen.

Det finns inget som helst tvivel om att inte Gud vill att alla ska bli frälsta. Vi måste med all kraft fördöma kalvinisternas lära om att Gud vill endast en del människors frälsning och att han vill att de andra ska bli fördömda till helvetet.

Men ni ville inte. Det här är orsaken till att alla inte hör Guds Sons röst och får liv, eller med andra ord blir omvända till gemenskap med Gud.

Det samma säger Johannes redan i sitt första kapitel (v 11):

Han kom till det som var hans eget, och hans egna tog inte emot honom.

Tänk så tragiskt! Jesus har gjort allt för att hans eget folk, och inte bara de, utan hela världen skulle frälsas från djävulens våld, men de ville inte. De trodde det var bättre att vända ryggen till utan att inse att de då var fast i djävulens nät. Och de insåg inte att det skulle sluta med det värsta eländet av allt, evigt straff.

Vad är då budskapet till oss idag?

Jesus vill att vi ska få leva med honom i evighet, och han har gjort allt för att vi ska få göra det.

Det här ger oss ljus, liv och hopp i det mörker som alltmer griper omkring sig, som lätt kan få oss att känna hopplöshet. Nyckeln att finna detta ljus, liv och hopp finns i Guds Ord, Ordet om hans Son som ger oss liv. Det talar ärligt och uppriktigt till oss om denna tidens mörker, och det visar oss att vi i oss själva har det bedrövligt, men det visar oss att Gud vill att vi ska ha liv i honom. Därför försäkrar han oss att var och en som tror på Jesus inte ska gå förlorad, utan ha evigt liv.

Det är ett fast och på allt sätt värt att hålla fast vid. Tro det, och du är salig till evig tid!

*Han är livet, vi ock leva får.
Om än genom dödens flod vi går,
skall det bli vår segersång ändå:
Herren Kristus lever!*

Amen.

Lovad vare du Gud, och välsignad i evighet, som med ditt ord tröstar, lär, förmanar och varnar oss. Låt din Helige Ande stadfästa Ordet i våra hjärtan, så att vi inte blir glömska hörare, utan dagligen växer till i tro, hopp, kärlek och tålamod intill änden, och blir saliga genom Jesus Kristus, vår Herre.